

4. Кобан М., Лимар Ю. Педагогічні умови формування здоров'язбережувальної компетентності молодших школярів. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Т. 1, № 12. С. 41-44.

5. Концепція «Нова українська школа» / ред. М. Грищенко. Київ : МОН України, 2016. 40 с. URL: <https://surli.cc/olgwui>

ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА НАЦІОНАЛЬНИХ ТРАДИЦІЯХ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Декалюк Аліна, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: Шквир О. Л., докторка педагогічних наук, професорка

Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія

Формування національної свідомості та патріотичних почуттів у молодших школярів є важливим завданням НУШ, що передбачає цілеспрямований вплив на емоційну, інтелектуальну та моральну сферу дитини шляхом використання національних традицій українського народу.

У Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді наголошується на важливості формування національної ідентичності школярів через культурну спадщину народу [5], що передбачає вивчення історії, культури, звичаїв і традицій українського народу; ознайомлення з народною мудрістю через фольклор; виховання через державні та національні символи України; святкування народних свят за традиційним українським календарем; виховання в родинному колі на засадах взаємоповаги, любові, турботи та шанобливого ставлення до старших; ознайомлення з народним мистецтвом, зокрема вишивкою, писанкарством, гончарством; вивчення героїчних сторінок боротьби за незалежність України.

Згідно з Тлумачним словником української мови, поняття «традиція» тлумачиться як набір звичаїв, поглядів, смаків і норм поведінки, які виникли в результаті історичного розвитку та передаються з одного покоління в інше [1].

Українські традиції, спрямовані на збереження і передачу культурного надбання, дозволяють зміцнити зв'язок між минулим, теперішнім і майбутнім.

Народна мудрість стверджує: «Свій звичай в чужий будинок не перетягнеш», підкреслюючи важливість шанобливого ставлення до власної культурної спадщини [3, 1].

Знайомство з українськими народними святами, обрядами, піснями, ремеслами допомагає дитині усвідомити значення рідної культури в сучасному світі. Це виховує повагу до духовної спадщини свого народу, формує почуття відповідальності за її збереження та продовження.

Важливим підходом до виховання молодших школярів на народних традиціях є діяльнісний підхід, який сприяє ефективному засвоєнню національних традицій українського народу; формуванню умінь та навичок культури поведінки; розвитку творчих здібностей та патріотичних почуттів.

Використання в освітньому процесі усної народної творчості: казок, пісень, прислів'їв, скоромовок, легенд, забавлянок дозволяє сформувати у дітей уявлення про добро і зло, чесність, справедливість, повагу до старших, любов до праці та рідної землі [3].

Вивчаючи рослинний та тваринний світ України на уроках курсу «Я досліджую світ» можна розкрити значення дерев, квітів, птахів, звірів за допомогою фольклору; на уроках курсу «Дизайн і технології» варто знайомити молодших школярів з українськими ремеслами; на уроках курсу «Мистецтво» можна вивчати національні інструменти, знайомити з народними українськими піснями, елементами петриківського розпису та іншими видами народного мистецтва.

До форм виховання на національних традиціях українського народу відносимо вікторини, конкурси, бесіди про героїчне минуле України, постаті, що прославили нашу країну, традиції та звичаї українського народу; екскурсії до музеїв української творчості; тематичні виставки народних ремесл; народознавчі проекти; тематичні тижні народного мистецтва; святкування традиційних українських свят.

Організація тематичних виставок у бібліотеці, зокрема таких, що присвячені українознавчій тематиці, дозволяє молодшим школярам глибше

пізнавати народні традиції через знайомство з літературними джерелами. Наприклад, виставка «Цвіт народної мудрості» включає книги про народні звичаї, національний одяг, ремесла та мистецтво [2]. За допомогою такої виставки учні дізнаються про значення народної символіки у вишивці, історію свят та обрядів українського народу та ін.

Народознавчі проєкти у початковій школі – це чудова можливість навчити дітей любити та цінувати українську культуру через власну активність. Якщо учні самостійно досліджують традиції свого народу, створюють проєкти про обряди, свята, національний одяг чи кухню, то отримані знання стають для них найбільш значущими. Наприклад, у проєкті «Скарби моєї родини» діти можуть представити результати опитування старших членів сім'ї про родинні традиції, сфотографувати старовинні речі, скласти розповідь про унікальні обряди в їхній місцевості. У колективному проєкті «Культура мого краю» кожен учень може розмістити сторінку про улюблену народну пісню, казку або прикмету. Такі ініціативи сприяють формуванню емоційного зв'язку з родиною, рідною землею; виховують у дітей повагу до себе як частини великого українського народу.

Організація тематичних тижнів, присвячених народному мистецтву, дозволяє учням зануритися в культуру через практичну діяльність, наприклад, виготовлення глиняних іграшок або вивчення народних пісень [4]. Під час таких заходів діти знайомляться з техніками народних ремесел, історією виникнення виробів, символікою кольорів та орнаментів. Це сприяє вихованню працьовитості та поваги до культури рідного народу.

Полюбляють молодші школярі організацію та проведення народних свят, зокрема таких, як Святого Миколая, Різдво, Великдень, Івана Купала та ін. Під час підготовки до свят учні вивчають народні пісні, танці, обряди, виготовляють традиційні прикраси та страви. Через участь у театралізованих дійствах, народних забавах, виготовленні тематичних декорацій та костюмів, діти не лише вивчають історичні аспекти свята, а й активно занурюються в атмосферу національного духу. Такі заходи допомагають виховувати у молодших школярів

почуття єдності з рідним народом та бажання зберігати і примножувати національні традиції [5].

Вважаємо, що ознайомлення з традиціями українського народу сприяє розумінню молодшими школярами національної багатогранності та духовного багатства народу України.

Отже, інтеграція національних традицій в освітній процес НУШ є важливим шляхом формування національної ідентичності молодших школярів, виховання свідомих громадян України, які шанують культуру та історію українського народу.

Список використаних джерел:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. URL: <https://surl.li/wwgdec>
2. Книжково-ілюстративні виставки. Педагогічний фаховий коледж КУБГ. URL: <https://pedcollege.kiev.ua/>
3. Коваленко О. М. Традиції українського народу як засіб формування патріотизму у молодших школярів. *Рідна школа*. 2020. № 5. С. 30-34.
4. Коноваленко С. О. Національно-патріотичне виховання в початковій школі: методичні рекомендації. Харків: Основа, 2017. 112 с.
5. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47154/#google_vignette.

РОЛЬ ПЕДАГОГІВ ТА БАТЬКІВ У ФОРМУВАННІ ГЕНДЕРНОЇ ЧУТЛИВОСТІ В ДІТЕЙ

Оленська Єлизавета, здобувачка ступеня вищої освіти «бакалавр»

Науковий керівник: Мачинська Н.І., професорка, докторка педагогічних наук

Львівський національний університет імені Івана Франка

У сучасному суспільстві ми все частіше стикаємося з необхідністю формування в дітей гендерної компетенції, яка проявляється в розумінні гендерних ролей, дотриманні гендерної рівності. Проблематика гендерного виховання є важливою складовою освітнього процесу. У статті «Формування